

Όταν η ζωγραφική πάει... θέατρο

399204

36

Εκθεση Τσαρούχη, Μόραλη, Χατζηκυριάκου - Γκίκα με έργα τους για σκηνικά και κοστούμια

Πολλοί ζωγράφοι της γενιάς του '30 απήσταν το θέατρο και δούλεψαν γι' αυτό (Βασιλείου, Εγγονόπουλος, Βακαλό, Νικολάου, Μαυροειδής κ.ά.), αλλά οι τρεις μεγάλοι μας, Νίκος Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Γιάννης Μόραλης και Γιάννης Τσαρούχης του προσφέρθηκαν επί δεκαετίες. Η θεατρική δράση τους αποκορυφώθηκε το '50 και το '60, και συνυψώθηκε με τη δράση σπουδαίων καλλιτεχνών σε κάθε σχεδόν τομέα της θεατρικής τέχνης: Κουν και Θέατρο Τέχνης, Ραλλού Μάνου και Ελληνικό Χορόδραμα, Εθνικό Θέατρο με Ροντήρη, Μινωτή, Σολομό, Μάνο

Του ΒΑΣΙΛΗ ΑΓΓΕΛΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

Χατζιδάκις, Ζουζού Νικολούδη - Γκάτσος και Ελύτης στις μεταφράσεις έργων. Μια αξεπέραστη μέχρι σήμερα άνθηση, την οποία αποτυπώνει η μεγάλη έκθεση που οργάνωσε το Μέγαρο Μουσικής: Μόραλης, Χατζηκυριάκος-Γκίκας και Τσαρούχης «Η ζωγραφική στο θέατρο». Περιλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της θεατρικής δουλειάς και των τριών, ενώ ένα μέρος του υλικού δεν έχει εκτεθεί ποτέ μέχρι σήμερα.

Στην έκθεση αυτή, που θα εγκαινιαστεί την Τρίτη 10 Νοεμβρίου και θα διαρκέσει έως τον Ιανουάριο, περιλαμβάνονται:

- Περισσότερα από 250 ζωγραφικά έργα για σκηνικά και κοστούμια.
- Τρισδιάστατες μακέτες σκηνικών.
- Κοστούμια από «ιστορικές» παραστάσεις.
- Μάσκες και θεατρικά αντικείμενα.
- Πλούσιο φωτογραφικό υλικό από τις παραστάσεις που «ζωγράψισαν».
- Προβολή βίντεο με θέματα σχετικά με τη θεατρική δράση των τριών καλλιτεχνών.

«Είναι ευτύχημα που έχουμε κοντά μας την πολύτιμη παρουσία του Γιάννη Μόραλη», λέει η κ. Εφη Ανδρεάδη, μόνιμη επιμελήτρια των εκθέσεων του Μεγάρου. «Οχι μόνο μας παραχώρησε τα έργα του -τα οποία διατηρεί στην κατοχή του, εκτός ελαχίστων που έχει δωρήσει-, αλλά μας βοήθησε πολύ στον τρόπο παρουσίασής τους».

Το Τσαρούχη, πάλι, τα έργα θα παρουσιαστούν όπως αυτός τα έχει τοποθετήσει σε 25 πινάκους του μουσείου. Του Χατζηκυριάκου προέρχονται κυρίως από την ομώνυμη Παναθηναϊκή. Άλλες πηγές εκθεμάτων: Θεατρικό Μουσείο, Πελοποννησιακό Μουσείο, Θέατρο Τέχνης, Ελληνικό Χορόδραμα, Εθνικό Θέατρο και ιδιωτικές συλλογές.

«Στη ζωγραφική τους για το θέατρο», παρα-

Γιάννη Μόραλη, «Αρχόντισσα και παλικάρι» από τις «Εξι λαϊκές ζωγραφίες» (1951).

τηρεί η κ. Ανδρεάδη, «αποτυπώνεται το γενικό αίτημα της εποχής τους: ο προσδιορισμός της σύγχρονης ελληνικής ταυτότητας. Με τις ρίζες της στο Βυζάντιο και την αρχαιότητα βέβαια, αλλά οπωσδήποτε πέρα από κούφιας ρητορείες κι εθνικισμούς. Και οι τρεις ενδιαφέρονταν να βρουν τις ρίζες τους, αλλά, σαν γνήσιοι δημιουργοί, μέσα στην παγκοσμιότητα. Ο Τσαρούχης ενσωμάτωσε στο έργο του στοιχεία της Αναγέννησης, της Πομπηίας, της ολλανδικής ζωγραφικής κ.ά. Ο Μόραλης πέρασε στο θέατρο τα μηνύματα του γεωμετρισμού, του μοντερνισμού και την αίσθηση του χώρου και των χρωμάτων με ένα εντελώς καινούργιο μάτι και ο Χατζηκυριάκος βλέπει

Ν. Χατζηκυριάκου - Γκίκα, σκηνικό Α' πράξης για το «Καταραμένο φίδι» στο Ελληνικό Χορόδραμα (1951).

Γ. Τσαρούχη, σκηνικό για την οπερέτα του Ντεάντζελι «Σπανιόλη αγάπη» (1938).

την παγκοσμιότητα μέσα στην αναλογία των μύθων -ελληνικών, ινδικών, περσικών, κινεζικών- και στον τρόπο που ζωγράφιζαν οι αρχαίοι Έλληνες και οι Κινέζοι...».

Αποτυπώνεται στη δουλειά τους για το θέατρο -στα σκηνικά και τα κοστούμια- το αναγνωρίσιμο πρόσωπο του καθενός: «Παραμένουν ο γνωστός εικαστικός εαυτός τους, παρ' όλο που το θέμα στο θέατρο ήταν πολύ δεσμευτικό», λέει η κ. Ανδρεάδη. «Αλλά αυτό ακριβώς τους γοήτευε στο θέατρο - ήταν μια πρόκληση. Πρόκληση και χαλάρωση ταυτόχρονα. Γιατί οι άνθρωποι αυτοί ζούσαν το χάος της εποχής τους, την ταραχή της ανεικονικής τέχνης, τις ανησυχίες του τι είναι μορφή,

κι εκεί, στη δουλειά για το θέατρο, βρίσκαν ένα αποκούμπι για να εκφραστούν άνετα και πιο χαλαρά. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Γκίκα, ο οποίος στενεύεται πολύ να βρει μέσα στο μετα-κυβισμό την ταυτότητα της ζωγραφικής του, ενώ στο θέατρο, αντιθέτως, ανθεί, με μια φοβερή αισθησιακή ζωγραφική». Ερεθιστικό στοιχείο της έκθεσης είναι και η αναπόφευκτη σύγκριση των τριών «πώς αντιλαμβάνονταν καθένας το θεατρικό χώρο και τι έδωσε στο θέατρο», λέει η κ. Ανδρεάδη. «Από τα θεατρικά τους καταλαβαίνει κανείς πολλά για το σύνολο της δημιουργίας τους, αλλά και για την προσωπικότητά τους ακόμη».

